

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 30 kwietnia 2024 r.

Poz. 2580

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.167.2024

z dnia 26 kwietnia 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr XXX/290/2024 Rady Gminy Drelów z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru, zakresu usług oraz sposobu rozliczania wykonywania usług sąsiedzkich.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXX/290/2024 Rady Gminy Drelów z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru, zakresu usług oraz sposobu rozliczania wykonywania usług sąsiedzkich.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXX/290/2024 Rady Gminy Drelów została doręczona organowi nadzoru w dniu 29 marca 2024 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano m.in. art. 50 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.).

W myśl art. 50 ust. 6 ww. ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Zgodnie z art. 50 ust. 6a ustawy, w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

Uchwała podjęta na podstawie wyżej wskazanych przepisów jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują ją rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły. W konsekwencji, postanowienia uchwały nie mogą wykraczać poza zakres ustawowego

upoważnienia do jej wydania ani być niezgodne z innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Naruszenie któregośkolwiek z wymienionych wymogów będzie skutkowało nieważnością wadliwego postanowienia uchwały. Tego rodzaju wady legislacyjne są bowiem traktowane w utrwalonym orzecznictwie sądów administracyjnych jako przypadki istotnego naruszenia prawa (zob. wyrok NSA z 30 września 2009r., sygn. akt II OSK 1077/09).

Posłużenie się przez ustawodawcę w art. 50 ust. 6 i ust. 6a ww. ustawy zwrotem: "określa" należy rozumieć w ten sposób, że w podjętej uchwale obligatoryjnie zamieszczone muszą zostać postanowienia odnoszące się do wszystkich kwestii wymienionych w upoważnieniu ustawowym określonym w tych przepisach. Jednocześnie organ stanowiący nie może obowiązku tego ani pominąć, ani przerzucić na inny podmiot, jest bowiem zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego, na podstawie którego podejmuje uchwałę, w kwestiach uznanych przez ustawodawcę za istotne.

Rada Gminy ma obowiązek uregulować zasady odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) w granicach upoważnienia określonego w art. 50 ust. 6 tej ustawy, o czym przesądza użyte w tym przepisie sformułowanie „określa”.

W ocenie organu nadzoru uchwała Nr XXX/290/2024 nie wypełnia upoważnienia wynikającego z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej w zakresie ustalenia szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Zgodnie z treścią § 3 ust. 1 uchwały minimalny poziom dochodu, od którego jest obliczana wysokość odpłatności, odpowiada aktualnie obowiązującemu kryterium dochodowemu osoby samotnie gospodarującej i na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Natomiast w § 3 ust. 2 uchwały Rada Gminy określiła w formie tabeli wysokość odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi sąsiedzkie w zależności od procentowego stosunku dochodu osoby samotnie gospodarującej lub gospodarującej w rodzinie do kryterium dochodowego.

Zgodnie z tabelą, odpłatność wynosi w przypadku osoby samotnie gospodarującej odpowiednio:

- do 100% kwoty kryterium dochodowego – nieodpłatnie,
- 100% - 150% - 30%
- 150% - 200 % - 50%
- 200% - 250 % - 70%
- 250% - 300% - 90%
- 300% - 100%

Natomiast w przypadku osoby w rodzinie odpłatność wynosi:

- do 100% kwoty kryterium dochodowego – nieodpłatnie,
- 100% - 150% - 35%
- 150% - 200 % - 55%
- 200% - 250 % - 75%
- 250% - 300% - 95%
- 300% - 100%

Analiza powyższych regulacji prowadzi do wniosku, że według ustalonych w tabeli zasad odpłatności osoby posiadające dochód w wysokości 100%, 150%, 200%, 250%, 300% kryterium dochodowego mają ustaloną odpłatność w dwóch różnych przedziałach, z którymi została powiązana odmienna wysokość odpłatności.

Według tabeli możliwe jest bowiem zastosowanie przy dochodzie w wysokości 100% kryterium dochodowego zasady określonej w wersji drugiej tabeli ("nieodpłatnie"), jak i w wersji trzeciej tabeli (odpowiednio 30% odpłatności, 50% odpłatności); przy dochodzie 150% kryterium dochodowego - zarówno 30% odpłatności (35% w przypadku osoby w rodzinie), jak i 50% odpłatności (55% w przypadku osoby

w rodzinie). W przypadku dochodu na poziomie 200% kryterium dochodowego możliwe jest zastosowanie 50% odpłatności (55% w przypadku osoby w rodzinie), jak również możliwe jest zastosowanie 70% odpłatności (75% w przypadku osoby w rodzinie). Dla dochodu w wysokości 250% kryterium dochodowego uchwała przewiduje odpłatność 70% (75% w przypadku osoby w rodzinie) oraz 90% (95% w przypadku osoby w rodzinie). Dla dochodu w wysokości 300% kryterium dochodowego wskazano odpłatność 90% (95% w przypadku osoby w rodzinie) oraz 100% (ostatni wers tabeli).

W ocenie organu nadzoru, takie działanie Rady nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Realizując upoważnienie z art. 50 ust. 6 ww. ustawy. Rada Gminy winna określić w sposób normatywny taki sposób ustalania odpłatności za usługi, który pozwoli organowi stosującemu przepisy uchwały ustalać w oparciu o jej postanowienia konkretną wysokość należności z tego tytułu. Brak jasnych i precyzyjnych zasad ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi sąsiedzkie powoduje, że uchwała Rady nie wypełnia zakresu udzielonego jej upoważnienia.

Uchwała w sprawie w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze ma walor aktu powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Z jego normatywnego charakteru wynika zatem konieczność formułowania zawartych w nim postanowień na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego, precyzyjnie i kompleksowo realizujących delegację ustawową.

Przepis prawa miejscowego musi być sformułowany w sposób precyzyjny i czytelny, tak by wynikało z niego, kto, w jakich okolicznościach i jak się powinien zachować, żeby osiągnąć skutek wynikający z tego przepisu.

Adresat aktu nie może być zaskakiwany treścią nieostrych czy też niepełnych przepisów. Zgodnie z orzeczeniem Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyrok z dnia 6 czerwca 1995 r., sygn. akt SA/Gd 2949/94, OwSS 1996/3/91) *uchwały podejmowane przez organy samorządowe muszą zawierać sformułowania jasne, wyczerpujące, uniemożliwiające stosowanie niedopuszczalnego, sprzecznego z prawem luzu interpretacyjnego.*

Teza przedmiotowego orzeczenia będzie miała zastosowanie tym bardziej do aktów prawa miejscowego, które zawierają normy prawa powszechnie obowiązującego na terenie gminy.

Zdaniem organu nadzoru opisana wyżej wadliwość regulacji zawartych w tabeli zamieszczonej w przedmiotowej uchwale stanowi niewypełnienie delegacji ustawowej wynikającej z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej w zakresie ustalenia szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi sąsiedzkie, skutkujące nieważnością uchwały w całości.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr XXX/290/2024 jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Drelów,
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Drelów.